

De Naam van den Maker.

Nagenoeg alles in de Deutsche afdeeling stond op naam van den maker, van den ontwerper, van den artistieken leider der firma. Het kan zijn dat die namen van Prof. Behrens, Prof. Bruno Paul, Prof. Kleukens e. m. a. van belang zijn, een zekere reclame, maar hierin zit toch wel weer een vast principe waardoor de ontwikkeling der kunstnijverheid bevorderd wordt. Ten onzent gaat wel van de nijverheidskunstenaars een dergelijke beweging uit, maar zij moest niet van hen uitgaan, doch van de fabrikanten, die van hun werk profiteeren. Nu stellen zij vaak als voorwaarde, dat hun naam als ontwerper vermeld wordt, maar wanneer die voorwaarde blijkt het werk in den weg te staan, dan laten zij hun naam in den steek, en gaat hun werk door voor dat van den patroon, firma of van wie ook.

Het is mij bekend dat groote firma's bang waren den naam van een ontwerper aan hun fabriek te verbinden, omdat zij vreesden dat de hunne erdoor op den achtergrond zou komen. Hoe dikwijls gebeurt het niet op architectenbureau's, dat een chef de bureau of een goede teekenaar feitelijk alles doet, en de man in naam alléén de voorbereidende maatregelen treft en ten slotte de teekeningen met zijn naam signaleert. Dit al lijkt mij een kwestie van verkeerd begrepen eigenbelang, er zit iets bekrompens in, iets kleins.

De Deutsche firma's echter zien er hun belang in, en zij zijn kooplieden genoeg om dit te begrijpen, dat aan hunne zaak iemand verbonden wordt van naam en van kunnen. Niet een klein mannetje, die hier en daar wat bij elkaar gapt en daardoor een modern tintje aan de firma geeft, maar zij zoeken een kunstenaar die door zijn werk en door zijn naam, een cachet aan hunne zaak weet te geven. Het zal hun wellicht finantieel voorloopig duurder uitkomen dan zooals men dat ten onzent

pleegt te doen, met een leerling die pas van een kunstnijverheidsschool gekomen wel wat „à la manière” van deze en gene weet te maken; maar ten slotte zal het verbinden aan de zaak van iemand die iets presteert, zal de naam van den maker, toch op het publiek invloed uitoefenen.

Een enkele zaak doet dit reeds, maar dit zijn meest bedrijven, waarin de ontwerper de man is, en een firmant slechts geschäftsmann; maar in andere takken van nijverheid is men o zo bang, zelf op het tweede plan te komen, zijn eigen naam te zien, naast die van een ander, in plaats van alleen. Is dit ijdelheid, verkeerde trots, wat is het? Ik weet het niet, maar in menig opzicht is het jammer. Voor onze kunstnijverheid en voor onze kunstnijveraars.

Wij zien het weer aan Duitschland, waar de kunstnijverheidsbeweging veel omvangrijker is, zich veel verder uitstrekt dan ten onzent. Ten onzent is het voor het meerendeel individueel werk van menschen, die veelal niet over al te ruime middelen kunnen beschikken om groote dingen te beginnen, wachten moeten op opdrachten, om daaraan feitelijk te studeeren. Voor onze kunstnijveraars zelf, zou een samengaan met de groote fabrikanten, zoowel finantieel, als voor hun ontwikkeling van belang zijn. Zij zouden onder gunstiger omstandigheden in de gelegenheid zijn meer te werken; maar hun medewerking zou ook dermate geapprecieerd moeten worden, dat zij zich ten volle verantwoordelijk voelen voor het werk der fabriek, waarvan zij de leiding hebben. En die fabrieken, zij zouden er geloof ik ten slotte nog zoo slecht niet bij varen, mits zij de zaak eens een beetje ruim bezien, een weinig breed opvatten. Laat ons wat dit aangaat eens bij Duitschland in de leer gaan.

R. W. P. Jr.

